

Motion till riksdagen 2024/25:2051

av **Ann-Charlotte Hammar Johnsson m.fl. (M)**

Gårdsförsäljning och alkoholhaltiga drycker

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om gårdsförsäljning och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över matkravet och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över förutsättningarna för att förenkla regleringen av serveringsytor och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Den 12 november 2020 beslutade den dåvarande regeringen, efter en sakpolitisk överenskommelse mellan S, MP, C och L, att ge en särskild utredare i uppdrag att utreda gårdsförsäljning av alkoholhaltiga drycker.

Utredare Elisabeth Nilsson (landshövding i Östergötland 2010–2018) avlämnade Gårdsförsäljningsutredningen (S 2020:15) i december 2021. Ett tillkännagivande lämnats den 2 maj 2018 till dåvarande regering.

Frågan om gårdsförsäljning av alkoholhaltiga drycker hade då dragits i långbänk under många år och redan SOU 2010:98 menade att ett införande var möjligt.

Sveriges regering har sedan juni 2024 tagit flera steg för att möjliggöra gårdsförsäljning av alkoholhaltiga drycker och i juli 2024 presenterades en

lagrådsremiss som syftar till att förbättra förutsättningarna för lokal besöksnäring genom att tillåta gårdsförsäljning. En del i förslaget är att produkterna måste vara egentillverkade och försäljning ska ske endast till besökare som deltar i kunskapshöjande arrangemang, t.ex. guidade turer. Begränsningar finns också för inköp av dryck per besökare t.ex. tre liter vin). Reglerna förväntas träda i kraft 2025. Vi menar att en strikt reglerad lansering är bättre än att det inte blir något igångsättande alls, men på längre sikt bör gårdsförsäljning kunna ske utan den typen av begränsningar. Därför blir det också viktigt att noga följa företagen efter implementeringen för att inte regelkrångel och ökade kostnader ska lägga sig som en våt filt över reformen framåt.

I södra Europa är gårdsförsäljning av lokalt producerade varor en viktig del av landsbygdens näringsliv och intäkter. Även gårdsförsäljning av öl och vin har blivit ett naturligt inslag för besöksnäringen och turistsektorn. I Sverige har lokala alkoholproducenter sedan 2008 kunnat sälja sina produkter på närmaste systembolag.

Dryckesrapporten 2020 2024 redovisar att Sverige 2019 2021 hade 64 registrerade vinproducenter i Sverige. Vinproduktionen i Sverige återfinns främst i Skåne, där mer än hälften (36 35 stycken) ligger. De flesta återfinns i Ystad, Simrishamn, Höganäs och Helsingborg. Därefter följer i rangordning Halland 4, Blekinge 3, Södermanland 3 och Västra Götaland 3.

I år har så den första tävlingen i sitt slag The Swedish Wine Tasting 2024 gått av stapeln och slutomgången hölls i Ängelholm i biltillverkaren Koenigseggs lokaler. Svenska viner ställdes mot europeiska i blindtest. Svensk vin hamnade i topp och på listans första åtta platser återfanns fyra svenska. Två från Kullabergs Vingård i Höganäs, varav det ena vann hela tävlingen, och två från Flädie Vingård utanför Lund.

1.Sverige Kullabergs Vingård Skåne 2. Frankrike 3. England 4. Frankrike 5. Italien 6 plats Sverige Flädie Vingård Skåne, 7 Sverige Flädie Vingård Skåne, 8 plats Kullabergs Vingård Skåne.

Från den svenska uttagningen till den första delen av tävlingen i Stockholm tog sig elva av tolv viner från Skåne. Listan från första omgången inklusive de ovan nämnda ser ut som följer; 9 Frankrike, 10. Portugal, 11. Spanien, 12 Sverige Lottenlund Estate Skåne, 13. Österrike, 14. Sverige Flädie Vingård Skåne, 15. Sverige Flädie Vingård Skåne, 16 Sverige Ästad Vingård Halland, 17. Sverige Klagshamns Vingård Skåne, 18. Italien, 19.Spanien, 20. Frankrike. Att så många svenska viner återfinns i en tävling med viner som har liknande stil i samma prisklass i konkurrens med viner från välkända producenter och väletablerade vinländer måste ses som en svenska framgång.

Vi ser fram emot att de svenska vinodlarna, mikrobryggerier och andra producenter av alkoholhaltiga drycker ska få motsvarande möjligheter till försäljning vid produktionsstället som övriga EU.

Turism

Vinturism tar plats som ett viktigt inslag i vinodlingar runt om i världen. Här har Skåne och Sverige möjlighet att utveckla besöksnäringen. Den regionala ekonomin utvecklas genom att vinbesökare inte enbart köper vin utan också gör andra besök och inköp i regionen när de övernattar och intar sina måltider.

När det kommer till andra länder finns det en rapport från Nya Zeelands turistförening som presenterar information om vinturism i landet 2014. Trots att rapporten har tio år på nacken visar den att antalet turister som besökt en vingård redan då kom upp i en siffra på 220 000 per år mellan åren 2009 och 2013. Det motsvarar cirka 13 procent av alla turister enligt Tourism New Zealand som RUT har tittat på. I rapporten framkommer det också att utländska vinturister spenderar drygt 32 procent mer än den genomsnittliga turisten redan 2013. Australiens branschorganisation har i en studie om australiensisk vinindustri fått fram att varje krona som produceras i vinindustrin genererar 2 kronor indirekt i de branscher som kan kopplas till andra branscher och man beräknar att varje sysselsatt person i vinindustrin genererar ytterligare 1,1 till 1,5 till andra branscher. Därmed kan vi med blicken framåt se möjligheterna för svensk gårdsförsäljning av vin kopplat till turism, besöksnäring och att bo, leva och verka på vår landsbygd. Vi är övertygade om att gårdsförsäljning kommer att ge Skåne och Sverige ett uppsving för kulinarisk turism framåt i kombination med upplevelsebaserad besöksnäring. Vi vill därför framhålla vikten av vad gårdsförsäljning kan inbringa genom turism i Sverige.

Turism och Skåne är nära förknippat och vi menar att alkohollagen bör ses över (kapitel 8) i berörda delar så att inte den väsensskilda tolkningen av matkravet förstör för företagen inom besöksnäringen. Kravet på eget kök är förlegat och bör hävas. Två olika verksamheter kan samverka och det är orimligt att varje lokal ska ha ett kök som inte behöver nyttjas. Det är varken hållbart eller ekonomiskt försvarbart. Som ex kan nämnas att ett företag köper lokalen intill och utökar sin verksamhet och då får krav på att kök ska finnas i båda lokalerna. Inom ramen för turism finns också lokaler med serveringstillstånd som dels har sin ordinarie verksamhet men som även hyr ut till

privata sällskap. Här bör alkohollagen kunna ge möjlighet för att hänsyn tas till dagens förutsättningar för att en växande turism och besöksnäring.

Denna motion ställer sig samtliga skånska moderata riksdagsledamöter bakom.

Ann-Charlotte Hammar Johnsson (M)

Emma Ahlström Köster (M)

Lars Johnsson (M)

Noria Manouchi (M)

Mats Sander (M)

Ludvig Ceimertz (M)

Louise Meijer (M)

Peter Ollén (M)

Boriana Åberg (M)